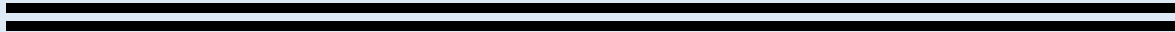

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 1/2565 เดือนมกราคม-มิถุนายน

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงหัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. 2558-2565 แผนงานการพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง (การพัฒนาระบบรถไฟทางคู่) ระยะที่ 1 (โครงการที่มีความพร้อมเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2558) โครงการมีแนวเส้นทางเริ่มต้นที่ กม.217+005.328 (เป็นจุดสิ้นสุดของโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงนครปฐม-หัวหิน) ห่างจากสถานีรถไฟหัวหิน (กม.213+110.400) ประมาณ 4 กิโลเมตร และมีจุดสิ้นสุดโครงการที่ กม.301+100 (เป็นจุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร) ก่อนถึงสถานีประจวบคีรีขันธ์ (กม.302+339.000) ประมาณ 1 กิโลเมตร ระยะทางรวมประมาณ 84 กิโลเมตร

โครงการเริ่มดำเนินงานก่อสร้างในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 โดยมีการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ และมีที่ปรึกษาควบคุมงานก่อสร้าง (CSCS) ทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานด้านเทคนิค ด้านบริหารจัดการ และการตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างก่อสร้าง ทั้งนี้ ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2565 โครงการมีการดำเนินงานก่อสร้างงานโยธาและระบบราง ช่วงหัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์ มีความคืบหน้าของการก่อสร้าง 99.96 % และงานจัดหาและติดตั้งระบบอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคมในโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงนครปฐม-ชุมพร มีความคืบหน้าของการก่อสร้าง 30.01 %

สำหรับผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระยะก่อสร้าง ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2565 มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

1. การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระยะก่อสร้าง ได้กำหนดให้โครงการต้องมีการดำเนินงานตามมาตรการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ มาตรการทั่วไป มาตรการด้านทรัพยากรดิน มาตรการด้านคุณภาพอากาศ มาตรการด้านระดับเสียง มาตรการด้านความสั่นสะเทือน มาตรการด้านอุทกวิทยาและการระบายน้ำ มาตรการด้านคุณภาพน้ำผิวดินและนิเวศทางน้ำ มาตรการด้านนิเวศวิทยาทางบก (ป่าไม้-สัตว์ป่า) มาตรการด้านการคมนาคมขนส่ง มาตรการด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน มาตรการด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ และสาธารณสุขปศุสัตว์ มาตรการด้านการจัดการขยะมูลฝอย มาตรการด้านเศรษฐกิจ และสังคม มาตรการด้านการโยกย้ายและการทดแทนทรัพย์สิน และมาตรการด้านสาธารณสุข อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

จากการติดตามตรวจสอบมาตรการฯ ในช่วงต้น พบว่า โครงการได้มีการปฏิบัติตามมาตรการฯ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการก่อสร้างของโครงการ โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) และที่ปรึกษาควบคุมงานก่อสร้าง (CSCS) ได้ทำหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมให้ผู้รับจ้างก่อสร้างมีการดำเนินงานตามมาตรการฯ ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม และผู้ที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ก่อสร้างโครงการให้มากที่สุด ทั้งนี้ ไม่พบมาตรการที่โครงการไม่สามารถปฏิบัติตามได้ พบเพียง

มาตรการที่ได้มีการดำเนินการเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลของการควบคุมผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับลักษณะพื้นที่และลักษณะการดำเนินกิจกรรมโครงการ ได้แก่ มาตรการเฉพาะสำหรับใช้ป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2. การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระยะก่อสร้าง ได้กำหนดให้โครงการจัดทาศบุคคลที่ 3 (Third Party) เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ ได้แก่ คุณภาพอากาศ ระดับเสียง คุณภาพน้ำผิวดินและนิเวศน์ทางน้ำ นิเวศวิทยาทางบก (ป่าไม้-สัตว์ป่า) เศรษฐกิจ และสังคม และสาธารณสุข อาชีวอนามัยและความปลอดภัย ผลการติดตามตรวจสอบฯ พบว่า

■ การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางบก-ป่าไม้

จากการดำเนินการสำรวจและติดตามตรวจสอบการใช้พื้นที่ตามแนวเส้นทางโครงการ พบว่าผู้รับจ้างก่อสร้างมีการดำเนินกิจกรรมการก่อสร้างและการจัดวางวัสดุ/อุปกรณ์ก่อสร้างจำกัดอยู่แต่เฉพาะในพื้นที่ดำเนินการที่กำหนดไว้ภายในขอบเขตพื้นที่ของการรถไฟฯ มิได้รุกล้ำพื้นที่ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อสภาพนิเวศวิทยาทางบก-ป่าไม้

■ การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางบก-สัตว์ป่า

จากการดำเนินการสำรวจสภาพนิเวศวิทยาทางบก-สัตว์ป่า ตามแนวเส้นทางโครงการ ระหว่างวันที่ 27-30 มิถุนายน 2565 ผลการสำรวจพบสัตว์ป่าในพื้นที่ศึกษา 110 ชนิด (Species) จาก 18 อันดับ (Order) 49 วงศ์ (Family) 82 สกุล (Genus) จำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 12 ชนิด สัตว์ปีก (นก) 76 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 12 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 10 ชนิด

ด้านสถานภาพตามกฎหมายของสัตว์ป่า ไม่พบสัตว์ป่าสงวนในพื้นที่ศึกษา พบเพียงสัตว์ป่าที่ถูกจัดสถานภาพเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองจำนวนทั้งสิ้น 74 ชนิด แยกเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 1 ชนิด สัตว์ป่าจำพวกสัตว์ปีก (นก) 72 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลาน 1 ชนิด โดยสัตว์เหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วได้รับการคุ้มครองไว้เพื่อความสวยงามตามธรรมชาติและดำรงไว้ซึ่งหน้าที่ในระบบนิเวศ หรือบางชนิดเป็นสัตว์ปีก (นก) ที่ช่วยกำจัดศัตรูทางการเกษตร ส่วนสัตว์ป่าที่เหลืออีก 36 ชนิด จัดเป็นสัตว์ป่านอกประเภทตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 11 ชนิด สัตว์ปีก (นก) 4 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 11 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 10 ชนิด

ในด้านผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์ป่าในระหว่างการก่อสร้างโครงการ พบว่า

- สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ส่วนใหญ่สัตว์ป่ากลุ่มนี้จะไม่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เนื่องจากการสำรวจไม่พบสัตว์ป่ากลุ่มที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในพื้นที่

- สัตว์ปีก (นก) ในระหว่างการก่อสร้างโครงการ สัตว์ปีก (นก) ส่วนใหญ่ที่ไม่ได้มีถิ่นอาศัยหรือเกาะนอนในพื้นที่โครงการและไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการก่อสร้างโครงการ เนื่องจากอุปนิสัยการดำรงชีวิต และการหากินของสัตว์ปีก (นก) ที่เป็นสัตว์ที่มีความสามารถในการเคลื่อนที่ได้ดี สามารถเคลื่อนย้ายเพื่อหลบภัยจากปัญหาต่างๆ หรือใช้ประโยชน์ได้ในหลายพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง อีกทั้งพื้นที่โดยรอบโครงการมีถิ่นที่อยู่อาศัยที่สามารถรองรับประชากรของสัตว์ปีก (นก) ได้

- สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์ป่ากลุ่มนี้จะไม่ได้รับผลกระทบ และสัตว์ป่ากลุ่มนี้มีความสามารถในการกระจายพันธุ์ได้กว้างในสภาพธรรมชาติมีจำนวนประชากรสูง ดังนั้น สัตว์ป่าในกลุ่มนี้จึงอาจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ หรืออาจอพยพออกจากพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อื่นได้เช่นเดียวกัน

- สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ป่ากลุ่มนี้จะไม่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการก่อสร้างโครงการ หากมีการดำเนินการตามมาตรการป้องกันผลกระทบเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของดินโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันผลกระทบต่อเนื่องที่อาจจะเกิดขึ้นต่อสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เนื่องจากสัตว์ป่าที่มีถิ่นอาศัยแบบจำเพาะในแหล่งน้ำเท่านั้น และโดยรอบพื้นที่โครงการมีพื้นที่แหล่งน้ำที่สามารถรองรับประชากรสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกได้จำนวนมาก

■ การติดตามตรวจสอบด้านเศรษฐกิจ และสังคม

จากการตรวจสอบสถิติข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างโครงการ ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2565 ไม่พบข้อร้องเรียนผลกระทบที่เกิดจากการก่อสร้างโครงการแต่อย่างใด สำหรับการดำเนินงานด้านการสำรวจสภาพเศรษฐกิจ และสังคม มีแผนการดำเนินงานในช่วงปลายปี 2565

■ สาธารณสุข อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

การดำเนินงานติดตามตรวจสอบด้านสาธารณสุข อาชีวอนามัย และความปลอดภัย ตามที่มาตรการฯ กำหนด โดยตรวจสอบจากรายงานอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานภายในพื้นที่ก่อสร้างโครงการที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสีย เสียหายต่อทรัพย์สินและ/หรือบาดเจ็บทางร่างกายของผู้รับจ้างก่อสร้าง พบว่า ในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2565 พบการรายงานอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานฯ จำนวน 1 ครั้ง เป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากความประมาทของผู้ปฏิบัติงาน และการขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นอุบัติเหตุที่ส่งผลให้มีทรัพย์สินเสียหาย ระดับ 3 (หยุดงานตั้งแต่ 20 วันขึ้นไป ถึง เสียชีวิต หรือทรัพย์สินได้รับความเสียหาย มูลค่าตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป)

สำหรับการติดตามด้านคุณภาพอากาศ ระดับเสียง และคุณภาพน้ำผิวดินและนิเวศน์ทางน้ำ ได้ดำเนินการเสร็จครบถ้วนเรียบร้อยแล้วในระหว่างปี 2561-2562